

Sygn. akt V CSK 226/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K.
przy uczestnictwie O. w W., Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego
"S." w K., "K." Sp. z o.o. spółki komandytowej w P.,

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników: Ogólnopolskiego Porozumienia Związków
Zawodowych w W. oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "S." w
K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt IV Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w K. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 2 czerwca 2016 r., w ten sposób, że stwierdził nabycie przez Skarb Państwa z dniem 2 stycznia 1983 r. prawa własności opisanej nieruchomości.

Uczestnicy postępowania Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „S.” w K. i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych w W. powołali w skardze kasacyjnej obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazali przyczyny objęte art. 398¹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyli z potrzebą udzielenia

odpowiedzi na pytanie, czy wejście w posiadanie nieruchomości w ramach realizowania przez Skarb Państwa zadań publicznych, a także wydanie nieruchomości właścicielowi na jego pierwsze żądanie wyklucza pogląd, jakoby Skarb Państwa sprawował swoje posiadanie w znaczeniu, o którym mowa w art. 336 k.c. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, w ocenie skarżących, wskazuje rażące naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania, tj. art. 230 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie się przez skarżącego na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymaga przedstawienia konkretnego problemu i wskazania przepisu, na tle którego się on pojawił oraz przedstawienia argumentacji, odrębnej od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, a przemawiającej za tym, iż rozstrzygnięcie go stwarza rzeczywiste i poważne trudności. Ponadto wiąże się z obowiązkiem wykazania, że problem jest istotny i poważny, w rozumieniu powołanego przepisu, nierozwiązany w dotychczasowym orzecznictwie sądowym, ma uniwersalny charakter i jego wyjaśnienie służyć będzie rozpoznaniu innych podobnych spraw oraz rozstrzygnięciu sprawy skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Przedstawione

przez skarżących zagadnienie prawne nie spełnia przesłanek nowości i istotności. Zgodnie z art. 336 k.c. posiadanie samoistne polega na faktycznym władaniu rzeczą jak właściciel, o czym świadczyć powinny wewnętrzne i zewnętrzne przejawy aktywności posiadacza. Określenie ich dokonywane jest w postępowaniu sądowym w ramach ustalania podstawy faktycznej, która nie polega kontroli kasacyjnej. Różnice stanowisk w orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczące tej kwestii, w tym powołane przez skarżących, zostały przesądzająco wyjaśnione w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07 (OSNC 2008, nr 5, poz. 43). Sąd Najwyższy przyjął, że władanie cudzą nieruchomością przez Skarb Państwa, uzyskane w ramach sprawowania władztwa publicznego, może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia. Zaznaczył jednak, że zasiedzenie nie bieгло, jeżeli właściciel nie mógł skutecznie dochodzić wydania nieruchomości (art. 121 pkt 4 w związku z art. 175 k.c.). Przesłanki nabycia własności przez zasiedzenie, stosownie do art. 172 k.c., nie wyróżniają posiadania w sferze dominium lub imperium. Nie ma znaczenia w jaki sposób doszło do objęcia nieruchomości w posiadanie. Istotne jest natomiast ustalenie czy to objęcie dokonane było w dobrej, czy złej wierze, z uwagi na długość wymaganego okresu posiadania. Skarżący nie wskazali argumentów przemawiających za potrzebą kolejnej wypowiedzi w tej kwestii. Podkreślenia wymaga, że nabycie własności rzeczy następuje z mocy prawa z upływem wymaganego okresu, orzeczenie sądu ma charakter deklaratoryjny.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wywodu, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymagania naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012

r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Nie spełnia przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powołanie naruszenia konkretnego przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 38/06, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.). Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia, w kontekście jej podstaw oraz motywów zaskarżonego wyroku nie zezwala na ocenę, że doszło do naruszenia, w stopniu kwalifikowanym prawa materialnego oraz procesowego, usprawiedliwiającego przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.